

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

313

Przyszłość rachunkowości i sprawozdawczości – założenia, zasady, definicje Kierunki zmian prawa bilansowego w Polsce

Redaktorzy naukowci

Zbigniew Luty

Aleksandra Łakomiak

Alicja Mazur

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2013

Redaktor Wydawnictwa: Barbara Majewska
Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz
Korektor: Barbara Cibis
Łamanie: Małgorzata Czupryńska
Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:
www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,
The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,
a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon
http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się
na stronie internetowej Wydawnictwa
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2013

ISSN 1899-3192
ISBN 978-83-7695-319-9

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp	7
Dorota Adamek-Hyska: Założenia koncepcyjne sprawozdań budżetowych	9
Hanna Czaja-Cieszyńska: „Nie” dla MSSF dla MSP w Unii Europejskiej – słuszna decyzja czy duży błąd?.....	25
Waldemar Gos, Stanisław Hońko: Rachunkowość małych przedsiębiorstw – diagnoza i propozycje modyfikacji prawa bilansowego.....	35
Małgorzata Kamieniecka: Sprawozdawczość MŚP w zakresie odroczonego podatku dochodowego – propozycje zmian	46
Anna Kasperowicz: Pojęcie kontroli w kontekście uznawania przychodów .	58
Tomasz Kondraszuk: Uproszczona ewidencja czy uproszczona sprawo- zdawczość w sektorze mikroprzedsiębiorstw?.....	74
Alicja Mazur: Pomiar wartości przychodów według projektu międzyrardo- wego standardu dotyczącego przychodów	84
Lucyna Poniatowska: Rezerwy w rachunkowości – ewolucja podejścia i per- spektywy zmian	100
Adrian Ryba: Ewidencja i wycena inwestycji zgodnie z ustawą o rachunko- wości – artykuł dyskusyjny	110
Aleksandra Sulik-Górecka: Koncepcja zmiany zasad prezentacji kapitału w sprawozdaniu finansowym zamkniętych funduszy inwestycyjnych	127
Gyöngyvér Takáts: Koncepcja sprawozdawczości finansowej mikropodmio- tów – przyczynek do dyskusji.....	137
Grażyna Voss, Piotr Prewysz-Kwinto: Zintegrowane systemy ewidencyjne	148
Mateusz Wilczewski: Wpływ wyceny kart zawodniczych na bilans klubu piłkarskiego.....	159
Edward Wiszniowski: Model szacowania Utraty wartości instrumentów fi- nansowych w założeniach MSSF 9 – rachunkowość czy inżynieria finan- sowa?	170
Paweł Zieniuk: Ujawnienia informacji o wartościach szacunkowych w spra- wozdaniu finansowym – wyzwanie dla biegłego rewidenta.....	189
Katarzyna Żuk: Ujęcie księgowe pomocy finansowej uzyskiwanej przez wstępnie uznane grupy producentów owoców i warzyw	199

Summaries

Dorota Adamek-Hyska: Conceptual framework of budgetary reports.....	24
Hanna Czaja-Cieszyńska: ”No” to IFRS for SMEs in the European Union – the right decision or a big mistake?	34

Waldemar Gos, Stanisław Hońko: Accounting of small enterprises – diagnosis and proposals for modification of accounting law	45
Małgorzata Kamieniecka: Deferred income tax in the reporting of SMEs – proposals for change	57
Anna Kasperowicz: Concept of control in the context of income recognizing	73
Tomasz Kondraszuk: Simplified recording or simplified reporting in the sector of microenterprises	83
Alicja Mazur: Revenue measurement according to the proposal of a new international standard	99
Lucyna Poniatowska: Reserves in accounting – evolution of approach and perspectives of changes	109
Adrian Ryba: Recording and measurement of investments in accordance with the accounting act – discussion article	126
Aleksandra Sulik-Górecka: The rules of capital presentation in the financial report of close-end investment funds in the light of law	136
Gyöngyvér Takáts: Financial reporting concept of micro entities – discussion paper	147
Grażyna Voss, Piotr Prewysz-Kwinto: ERP systems	158
Mateusz Wilczewski: The influence of players’ registration rights on a football club’s balance sheet	169
Edward Wiszniowski: A model for estimating the loss of value of amortised cost financial instruments as per the accounting standards requirements 9 IFRS – accounting or financial engineering?	188
Paweł Zieniuk: Disclosures of estimated values in financial statements – a challenge for auditor	198
Katarzyna Żuk: Accounting presentation of financial grants received by the pre-recognized groups of fruit and vegetables producers	212

Grażyna Voss, Piotr Prewysz-Kwinto

Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu

ZINTEGROWANE SYSTEMY EWIDENCYJNE

Streszczenie: Zmiana systemów informatycznych w firmach dokonywana jest z różną częstotliwością, w zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości jednostki, jednak za każdym razem związane jest to z dużym obciążeniem pracowników. Coraz częściej zarówno duże, jak i małe podmioty decydują się na wdrożenie zaawansowanych, zintegrowanych systemów informatycznych klasy ERP. Z jednej strony usprawniają one pracę i umożliwiają otrzymanie potrzebnych informacji znacznie szybciej, z drugiej ich wdrożenie wiąże się z dużym wysiłkiem pracowników i znacznymi kosztami. Celem artykułu jest przedstawienie zasad wdrożenia systemów ERP oraz korzyści z tego wynikających.

Słowa kluczowe: rachunkowość informatyczna, zintegrowane systemy informatyczne, wdrażanie programów.

1. Wstęp

Zmiana systemów informatycznych w firmach dokonywana jest z różną częstotliwością, w zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości jednostki, jednak za każdym razem związane jest to z dużym obciążeniem pracowników – użytkowników systemu. Jednostki gospodarcze decydują się na współpracę z firmami konsultingowymi wyspecjalizowanymi we wdrożeniach systemów ERP w celu usprawnienia procesów wdrożeniowych i obsługi powdrożeniowej oraz ze względu na możliwość dokonania wyboru właściwych rozwiązań dostosowanych do indywidualnych potrzeb z uwzględnieniem specyfiki branży, w jakiej podmiot prowadzi działalność [Wałkowski 2010, s. 14]. Właściwy wybór firmy gwarantuje dalszą współpracę w zakresie aktualizacji i modernizacji systemu w celu dostosowania go do zmieniających się warunków rynkowych i uregulowań prawnych.

W procesie wdrożeniowym uczestniczą przedstawiciele różnych działów/komórek organizacyjnych, w tym pracownicy księgowości. Na szczególną uwagę zasługuje proces testowania systemu, pozwalający na ocenę poprawności jego funkcjonowania.

Celem artykułu jest przedstawienie zasad wdrożenia systemów ERP oraz korzyści z tego wynikających.

2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych – wymogi prawne wg ustawy o rachunkowości

Dzięki zastosowaniu informatycznych systemów finansowo-księgowych można dostarczać dane użytkownikom zewnętrznym i wewnętrznym z dowolną częstotliwością i o wybranym poziomie szczegółowości. Dzięki informacjom wprowadzonym do systemów komputerowych sporządzanie raportów i zestawień przebiega szybciej i nie wymaga dodatkowych nakładów pracy, a ponadto pozwala na generowanie deklaracji wykorzystywanych w rozliczeniach podatkowych [Andrzejewski, Jonas, Młodkowski 2004, s. 18].

W ustawie o rachunkowości zostały zawarte wymagania formalnoprawne wobec systemów rachunkowości [Ustawa z 29 września 1994]. Art. 71 uor zakłada, że księgi rachunkowe, dowody księgowe, dokumenty inwentaryzacyjne i sprawozdania finansowe (zbiory) należy przechowywać w należyty sposób i chronić przed niedozwolonymi zmianami, nieupoważnionym rozpowszechnianiem, uszkodzeniem lub zniszczeniem.

Zgodnie z art. 13 pkt 6 w każdej jednostce należy wydrukować księgi rachunkowe nie później niż na koniec roku obrotowego. Za równoważne z wydrukiem uznaje się przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych, zapewniający trwałość zapisu informacji przez czas nie krótszy od wymaganego w przypadku przechowywania ksiąg rachunkowych.

W art. 20 pkt 5 ustawodawca zakłada, że w przypadku prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera za równoważne z dowodami źródłowymi uważa się zapisy w księgach rachunkowych wprowadzane automatycznie za pośrednictwem urządzeń łączności, informatycznych nośników danych lub tworzone według algorytmu (programu) na podstawie informacji zawartych już w księgach, przy zapewnieniu, że podczas rejestrowania tych zapisów zostaną spełnione co najmniej następujące warunki:

1) uzyskają one trwale czytelną postać zgodną z treścią odpowiednich dowodów księgowych;

2) możliwe jest stwierdzenie źródła ich pochodzenia oraz ustalenie osoby odpowiedzialnej za ich wprowadzenie;

3) stosowana procedura zapewnia sprawdzenie poprawności przetworzenia odnośnych danych oraz kompletności i identyczności zapisów;

4) dane źródłowe w miejscu ich powstania są odpowiednio chronione, w sposób zapewniający ich niezmienność, przez okres wymagany do przechowywania danego rodzaju dowodów księgowych.

Art. 10 dotyczy wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych. Zawiera on również obowiązek opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury

oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji.

Na podstawie zaprezentowanych uwarunkowań prawnych należy zauważyć, iż ustawa nie określa szczegółowo wymaganej dokumentacji technicznej, lecz jedynie ogólne zasady dotyczące wykorzystania systemów informatycznych w rachunkowości. Tak określone wymogi prawne pozwalają firmom zajmującym się opracowaniem programów wykorzystywanych w systemach ewidencyjno-księgowych na dużą dowolność.

3. Systemy planowania zasobów przedsiębiorstwa

Zgodnie z koncepcją przedsiębiorstwa XXI wieku wszystkie zasoby danych, procedury zarządzania, sterowania i regulacji procesami wytwórczymi są przetwarzane za pomocą technologii komputerowych [Jabłoński, Bartkiewicz 2006, s. 103]. Technologie te wykorzystano przy opracowaniu nowej klasy systemów, które określono jako systemy planowania zasobów przedsiębiorstwa (*Enterprise Resources Planning* – ERP). Opierając się na danych źródłowych w klasie ERP, opracowano kompleksowe narzędzia umożliwiające [Surman 2009, s. 54].

- planowanie i budżetowanie,
- konsolidację finansową,
- zarządzanie relacjami z interesariuszami w zakresie odpowiedniej polityki informacyjnej firmy.

Pakiety ERP zawierają również inne moduły, np.: raportowania, informowania kierownictwa i wspomagania procesu decyzyjnego. Światowym standardem w zakresie systemów ERP stało się oprogramowanie niemieckiej firmy SAP, obsługujące między innymi następujące moduły [Adamczewski 2004, s. 43].

- księgowość finansowa (FI),
- controlling (CO),
- sprzedaż i dystrybucja (SD),
- gospodarka materiałowa (MM),
- planowanie produkcji (PP),
- gospodarka remontowa (PM),
- zarządzanie zasobami ludzkimi (HR),
- rozwiązania branżowe (IS).

System SAP składa się ze zbioru rozwiązań informatycznych oraz platformy i aplikacji oprogramowania. Aplikacje pozwalają użytkownikom osiągnięcie spójnych rezultatów w ramach powiązanej sieci i gwarantują elastyczność w zakresie wprowadzania zmian i indywidualnych rozwiązań na potrzeby jednostki. W zakresie obsługi rachunkowości wyróżnić można:

- księgę główną,

- płatności,
- należności, zobowiązania,
- rachunek kosztów,
- sprawozdania finansowe,
- zarządzanie środkami pieniężnymi,
- budżetowanie,
- środki trwałe.

System ERP firmy SAP ma wielofunkcyjną strukturę pozwalającą na obsługę skomplikowanych zadań inwestycyjnych oraz innych zadań projektowych wymagających wyodrębnienia zasobów, oddzielnego planowania, budowy harmonogramów i rozliczania. Dzięki rosnącej konkurencji w gospodarce przedsiębiorstwa, chcąc zapewnić sobie dalszy rozwój lub przetrwać na rynku, oczekiwały nowych rozwiązań systemowych, których dostarczyła firma SAP. Funkcjonalność nowych rozwiązań systemowych mySAP ERP została zaprezentowana w tabeli 1 i dotyczy:

- finansów,
- zarządzania kadrami,
- działalności operacyjnej,
- obsługi organizacyjnej.

Tabela 1. Mapa rozwiązań mySAP ERP

Analizy	Strategiczne zarządzanie organizacją		Analizy finansowe	Analizy operacyjne		Analizy pracownicze
Finanse	Zarządzanie zasobami finansowymi i rozrachunkami		Rachunkowość finansowa	Rachunkowość zarządcza		Nadzór korporacyjny
Zarządzanie kadrami	Zarządzanie rozwojem kadr		Administracja kadrami		Planowanie i wyszukiwanie zasobów ludzkich	
Zaopatrzenie i optymalizacja procesów logistycznych	Nabycie	Współpraca z dostawcami	Zarządzanie zasobami i gospodarką materiałową	Logistyka wejścia i wyjścia		Zarządzanie transportami
Produkt projektowanie i produkcja	Planowanie produkcji	Realizacja produkcji	Projektowanie produktu		Zarządzanie cyklem życia produktu	
Sprzedaż i obsługa	Zarządzanie zleceniem klienta	Obsługa posprzedażowa	Dostarczanie profesjonalnych usług		Zarządzanie prowizjami i systemami premiovymi	
Procesy pomocnicze	Zarządzanie nieruchomościami		Zarządzanie projektem i portfelem projektów		Ochrona środowiska i przepisy BHP	
	Zarządzanie jakością	Zarządzanie aktywami przedsiębiorstwa		Zarządzanie podróżami służbowymi		

Źródło: [www.sap.pl].

Tabela 2. Funkcje systemu mySAP ERP

Finanse	
Moduł	Funkcje
Analizy finansowe	<ul style="list-style-type: none"> – planowanie finansowe, budżetowanie i prognozowanie – zarządzanie rentownością – zarządzanie kosztami produktów i usług – rachunek kosztów pośrednich i rachunek kosztów działań – ustalanie kosztów produktów na etapie projektu – analizy procedur płatności
Rachunkowość finansowa	<ul style="list-style-type: none"> – bilans – rachunek zysków i strat – rachunek przepływów pieniężnych – księga główna – rozrachunki z odbiorcami – rozrachunki z dostawcami – księgowość aktywów trwałych – księgowość bankowa – księga materiałowa
Rachunkowość zarządcza	<ul style="list-style-type: none"> – rachunek miejsc powstawania kosztów – rachunek kosztów działań – analiza rentowności – rachunek centrów zysku – rachunkowość projektów – rachunek zleceń wewnętrznych – kalkulacja rzeczywistych kosztów produktu – ustalanie cen transferowych
Nadzór korporacyjny	<ul style="list-style-type: none"> – system informacyjny audytu – zarządzanie ryzykiem biznesowym
Zarządzanie finansami w łańcuchu dostaw	<ul style="list-style-type: none"> – zarządzanie kredytem – fakturowanie elektroniczne – zarządzanie sprawami spornymi – <i>in-house cash</i> – zarządzanie środkami pieniężnymi i płynnością – zarządzanie ryzykiem
Strategiczne zarządzanie organizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> – konsolidacja prawna i zarządcza – strategiczna karta wyników – zarządzanie ryzykiem – planowanie strategiczne – zarządzanie wartością firmy – planowanie rocznego sprawozdania finansowego – planowanie inwestycji – zarządzanie relacjami z właścicielami kapitału
Zarządzanie kadrami	
Funkcje operacyjne	<ul style="list-style-type: none"> – administracja kadrami – zarządzanie strukturą organizacyjną – świadczenia socjalne – czas pracy – rachuba płac – obsługa współpracowników – raportowanie ZUS, GUS, urząd skarbowy

Źródło: [Januszewski 2011, s. 192-193].

Przedstawione powyżej obszary tematyczne złożone są z podsystemów, a każdy moduł pełni określone funkcje. Wykorzystanie poszczególnych modułów z uwzględnieniem obszarów zastosowania w działach finansowo-księgowych przedstawiono w tabeli 2.

4. Zintegrowane systemy informatyczne dla MSP na przykładzie SAP Business One

Dzięki wdrożeniu pakietu SAP Business One małe i średnie jednostki gospodarcze mogą usprawnić swoją działalność, korzystać zawsze z aktualnych rozwiązań i informacji pozwalających na sprawną obsługę przedsiębiorstwa.

Aplikacja SAP Business One jest kompleksowym rozwiązaniem, zapewniającym funkcjonalność i w odróżnieniu od innych rozwiązań oprogramowanie to zawiera zintegrowane funkcje zarządzania, obejmujące: finanse, sprzedaż, obsługę klientów, handel elektroniczny, gospodarkę materiałową i działania operacyjne.

System ten został zaprojektowany specjalnie dla małych i średnich firm i pozwala na szybkie zainstalowanie, które jest proste w utrzymaniu, zarówno w ocenie firmy, jak i użytkowników.

Zintegrowane systemy informatyczne łatwo dostosować do zmieniających się potrzeb jednostki, a także dokonać konfiguracji wynikającej z rozwoju firmy i zmieniających się warunków na rynku. Ponadto systemy te pozwalają na wybór indywidualnych rozwiązań wynikających z uwarunkowań branżowych.

W zakresie rachunkowości oprogramowania SAP Business One pozwala na tworzenie planów kont dla dowolnie wybranego kraju za pomocą szablonu planu kont, który można dostosować do indywidualnych potrzeb jednostki, uwzględniając powiązania wynikające z konieczności opracowywania i sporządzania raportów. System umożliwi automatyczne dokonywanie zapisów księgowych wynikających z realizacji sprzedaży i zakupu, a także z dokumentacji bankowej. Funkcja ta pozwala wyszukiwać istniejące zapisy i automatycznie przypisywać każdą operację do projektu dla dowolnego centrum zysku.

Dzięki dokumentacji dziennika można zachować wykonane ręcznie zapisy księgowe i równocześnie je przetwarzać, co umożliwi weryfikację zapisów i ich zgrupowanie przed wprowadzeniem do księgi głównej.

Wzorce księgowania są zdefiniowane w księdze głównej i mogą być zmodyfikowane w celu dostosowania do indywidualnych potrzeb i planu kont, pozwalają na zaoszczędzenie czasu i unikanie błędów podczas ręcznego dokonywania zapisów księgowych.

Księgowania okresowe pozwalają na definiowanie własnych cyklicznych księgowania z uwzględnieniem częstotliwości, z jaką są dokonywane, oraz automatycznie przypominają o konieczności zaksięgowania operacji.

SAP Business One umożliwia okresowe obliczanie wartości nierozliczonych pozycji w walutach obcych w celu ustalenia różnic i doboru odpowiedniej operacji korygującej.

W zakresie sprawozdawczości finansowej w systemie przewidziano generowanie nieograniczonej liczby szablonów sprawozdań finansowych, np. dodatkowych rachunków zysków i strat, a w zakresie obsługi rachunków bankowych istnieje możliwość monitorowania wszystkich procesów bankowych (wpływu środków pieniężnych, wystawienia czeku, depozytów, płatności zaliczkowych, płatności kartą kredytową).

Tabela 3. Funkcjonalność SAP Business One

Rachunkowość i finanse	Sprzedaż i klienci	Handel elektroniczny i sklep internetowy	Zakup i działania operacyjne	Gospodarka materiałowa i dystrybucja
<ul style="list-style-type: none"> – zapisy w księdze głównej i dzienniku – zarządzanie budżetem oraz projektem – bankowość i wyciągi z kont – przetwarzanie i uzgadnianie płatności – sprawozdanie finansowe i raportowanie – podatek VAT – obsługa wielu walut 	<ul style="list-style-type: none"> – zarządzanie szansami i sprzedażą – zarządzanie działami i kontaktami z kontrahentami – oferty i zlecenia sprzedaży – zarządzanie relacjami z klientami za pośrednictwem Internetu – zarządzanie kontaktami z działem serwisowym – zarządzanie zgłoszeniami serwisowymi ich prowadzenie i monitorowanie 	<ul style="list-style-type: none"> – katalog produktów online – sklep internetowy zintegrowany z gospodarką zapasami – koszyk zakupów online – kampanie e-mailowe i promocyjne – płatności, podatki wysyłka i obsługa 	<ul style="list-style-type: none"> – propozycje zakupu – zamówienia zakupu i dostawy – przyjęcia materiałów i zwroty – faktury zakupu i korygujące – specyfikacje materiałowe – zlecenia produkcyjne – prognozowanie i planowanie potrzeb materiałowych 	<ul style="list-style-type: none"> – zarządzanie towarami – przyjęcia do magazynu, wydanie z magazynu i transakcje dotyczące zapasów – przesunięcia magazynowe i numery seryjne – przeszacowanie zapasów – katalog odbiorców i dostawców – cenniki i ustalenia cen specjalnych – zarządzanie partiami – kompletacja dostaw
Raportowanie i administracja				
<ul style="list-style-type: none"> – raporty z wykorzystaniem Crystal Reports – środowisko migracji danych, pola definiowane przez użytkownika, Application Programming Interface (API) – katalog pracowników i administracja pracownikami 				

Źródło: materiały informacyjne [www.sap.pl].

W systemie istnieje możliwość określenia budżetów i zarządzania nimi, a także porównywania wielkości planowanych z rzeczywistymi i powiadamiania o limitach

miesięcznych czy rocznych. Na koniec miesiąca zamknięcia dokonywane są w systemie dzięki przydzieleniu zadań poszczególnym osobom lub utworzeniu monitów w celu zarządzania różnymi aspektami zamknięcia za pomocą okna działań. Całość zamknięta jest sprawozdawczością finansową pozwalającą na sporządzanie wielopoziomowych raportów.

System ten nie tylko wykorzystywany jest w ramach obsługi finansowo-księgowej, ale dzięki swej funkcjonalności pozwala na kompleksowe rozwiązanie. Przykładowe możliwości systemu SAP Business One zostały przedstawione w tabeli 3.

Ze względu na funkcjonalność systemu jednostki sektora MSP mogą w pełni korzystać ze zintegrowanych systemów informatycznych. Ponadto rozwiązanie SAP Business One jest dostępne w ponad 20 wersjach językowych i w przeszło 40 krajach. Jest ono dostarczane na całym świecie za pośrednictwem sieci partnerów handlowych korzystających z globalnej wiedzy SAP na potrzeby lokalnego świadczenia usług i zapewniania wsparcia technicznego.

5. Budowa i wdrożenie systemu informatycznego rachunkowości i zarządzania kadrami w sądach powszechnych i Ministerstwie Sprawiedliwości

Wdrożenie systemu informatycznego na potrzeby sądów powszechnych i Ministerstwa Sprawiedliwości jest realizowane w ramach projektu i miało na celu usprawnienie działań w obszarze zarządzania finansami i zarządzania kadrami poprzez wdrożenie nowoczesnych rozwiązań technicznych i organizacyjnych, w tym wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego klasy ERP wraz z hurtownią danych. Szczegółowymi celami projektu są [www.ms.gov.pl]:

- skrócenie czasu i zmniejszenie pracochłonności czynności realizowanych w obszarze wdrożenia,
- automatyzacja uzgodnień (między wydziałami merytorycznymi a działem finansowym) dotyczących rozrachunków z uczestnikami postępowania sądowego,
- uzyskanie pełnej informacji o kosztach poszczególnych spraw sądowych,
- zwiększenie skuteczności procesu planowania wydatków i dochodów,
- poprawa skuteczności zarządzania płynnością budżetów,
- zwiększenie skuteczności procesu oceny skutków nowych regulacji prawnych,
- zwiększenie przejrzystości gospodarki finansowej sądów,
- uzyskanie narzędzi wspomagających zarządzanie sądami,
- wprowadzenie narzędzi wspomagających realizację procesów w obszarze HR „miękkie”,
- wprowadzenie narzędzi pozwalających na analizę obciążenia pracą poszczególnych sądów.

W zakresie rachunkowości podstawowe zadania wdrożenia systemu to: opracowanie jednolitych zasad rachunkowości dla sądów; wdrożenie systemu informatycz-

nego rachunkowości i systemu zarządzania kadrami. Wdrażany system powstaje na bazie systemu SAP ERP i będzie się składał z niezależnych od siebie, współpracujących aplikacji, których rozwiązanie dostosowane jest do potrzeb sektora publicznego. Wdrożenie obejmuje moduły [www.ms.gov.pl].

- Finanse,
- Rachunkowość zarządcza,
- Rachunkowość budżetowa,
- Zarządzanie inwestycjami,
- Administracja kadrami,
- Płace,
- Zarządzanie planowaniem budżetu.

Realizacja projektu będzie przebiegała w trzech fazach, tj.: budowa prototypu, wdrożenie pilotażowe, wdrożenie docelowe. Szczegółowo poszczególne fazy projektu zostały przedstawione w tabeli 4.

Tabela 4. Fazy realizacji projektu wdrażania systemu ERP w sądach powszechnych i Ministerstwie Sprawiedliwości.

Fazy projektu	Budowa prototypu	Wdrożenie pilotażowe	Wdrożenie docelowe
Wersje wzorca	pierwsza wersja wzorca systemu	finalna wersja wzorca systemu	uzupełnienia, poprawki błędów
Zawartość merytoryczna wzorca systemu	struktura organizacyjna	wydziały, oddziały, selekcje, samodzielne stanowiska	
	standardowe procesy	rachunkowość i kadry	
	modele danych	plan kont, kartoteki banków, dłużnicy, dostawcy	
	modele uprawnień	użytkownicy końcowi, administratorzy uprawnień	

Źródło: [www.ms.gov.pl].

Zaprezentowany system został zaplanowany na 5 lat i rozpoczął się w sierpniu 2011 r., a zakończony zostanie w październiku 2015.

5. Podsumowanie

Rachunkowość jest uniwersalnym i elastycznym systemem ewidencyjno-kontrolnym, dzięki czemu wykorzystywana jest we wszystkich podmiotach gospodarczych – bez względu na ich wielkość i charakter prowadzonej działalności. Można zauważyć, że zintegrowane systemy ewidencyjne klasy ERP są uniwersalne i wychodzą naprzeciw indywidualnym oczekiwaniom poszczególnych użytkowników. Ten charakter unikatowych rozwiązań wdrażanych w jednostkach gospodarczych ma szereg zalet, ale ze względu na indywidualne podejście do użytkownika wymusza każdorazowo na pracownikach działów finansowo-księgowych przejścia procesu wdrożenia w celu zagwarantowania prawidłowej obsługi programu. W takiej sytuacji trudno

mówić o harmonizacji i standaryzacji rozwiązań we wszystkich aspektach księgowych. Ujednolicenie zasad funkcjonowania zintegrowanych systemów zostanie jedynie ograniczone w aspekcie rachunkowości normatywnej, dla której generowanie raportów uwarunkowane jest wymogami ustawodawcy, np. w zakresie sporządzania rejestrów VAT, sprawozdań na potrzeby urzędów skarbowych czy GUS.

W oparciu o możliwości wykorzystania zintegrowanych systemów informacyjnych nowego znaczenia nabiera funkcja informacyjna rachunkowości. Dzięki „nieograniczonym” możliwościom generowania raportów i zestawień jednostka jest w stanie w krótkim czasie uzyskać dowolny raport, na podstawie którego kierownictwo jednostki będzie mogło podjąć określone decyzje. Zintegrowane systemy informatyczne dzięki realizowanym funkcjom umożliwiają osiągnięcie określonych korzyści przez jednostkę, ale również ich wdrożenie może wiązać się z określonymi utrudnieniami.

Korzyści wynikające z wdrożenia zintegrowanych systemów w działach finansowo-księgowych pozwolą na:

- skrócenie czasu zamknięć miesięcznych i rocznych oraz zwiększenie dokładności sporządzanych raportów,
- opracowanie wybranych raportów i zestawień w różnym ujęciu,
- ograniczenie ryzyka niezgodności dzięki wykorzystaniu międzynarodowych i krajowych standardów rachunkowości,
- przeprowadzanie pogłębionych analiz w krótkim przedziale czasu,
- gromadzenie i przetwarzanie dowolnych informacji.

Wdrożenie nowoczesnych rozwiązań wiąże się również z utrudnieniami, do których zalicza się:

- czasochłonność wyboru partnera wdrożeniowego,
- czasochłonność dopracowania, wdrożenia, testowania systemu,
- dobór pracowników będących kluczowymi użytkownikami, odznaczającymi się szerszym poglądem na problemy funkcjonowania jednostki gospodarczej,
- zachowanie systematycznej i chronologicznej ewidencji księgowej poprzez wykorzystanie wielokrotnego zapisu na dyskach bez zachowania śladu wprowadzania zmian,
- ograniczenie zatrudnienia w działach księgowych, dobór wykwalifikowanej kadry pracowniczej.
- możliwość popełnianie błędów przez użytkowników ze względu na niezrozumiałość systemu z powodu jego złożoności (tzw. czynnik ludzki).

Jednostki gospodarcze przystępujące do wdrożenia systemu muszą się liczyć również z kosztami wdrożenia oraz związanymi z obsługą powdrożeniową, jednak duża dostępność tych systemów w XXI wieku spowoduje upowszechnienie praktyki ich zastosowania w zakresie obsługi firm.

Literatura

- Adamczewski P., 2004, *Zintegrowane systemy informatyczne w praktyce*, MIKOM, Warszawa.
- Andrzejewski M., Jonas K., Młodkowski P., 2004, *Zastosowanie technik komputerowych w rachunkowości*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2004.
- Jabłoński W.J., Bartkiewicz W., 2006, *Systemy informatyczne zarządzania*, KPSW, Bydgoszcz.
- Surman J., 2009, *Business Intelligence*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 o rachunkowości, Dz.U. z 2013 r., poz. 330, 613.
- Wałkowski R., 2010, *Wdrożenie systemu klasy ERP*, Controlling i Rachunkowość Zarządcza, nr 10 (133).

Źródła internetowe

- www.ms.gov.pl – strona Ministerstwa Sprawiedliwości (11.05.2013).
- www.sap.pl – strona SAP Polska.

ERP SYSTEMS

Summary: Changing computerized information systems in companies is done at different intervals, depending on individual needs, but each time it is connected with a heavy load for the employees. Companies decide to cooperate with consulting companies specialized in the implementation of ERP systems to streamline implementation processes and post-implementation support and because of the opportunity to choose the right solution tailored to your individual needs, taking into account the specific industry. The implementation of new solutions introduces many features but also binds to additional workload and expense. The aim of this paper is to present the principles of implementation of ERP system.

Keywords: information accountancy, integrated information systems, implementation of computer systems.